

С т а н о в и щ е

**От доц. д-р инж. Йорданка Стаменкова Ангелова,
катедра „Икономика, индустриален инженеринг и мениджмънт”,
Стопански факултет при Технически университет- София,
Научна специалност: „Икономика и управление”**

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” от професионално направление 3.8. Икономика (Икономика и управление по отрасли – енергетика, инфраструктура, публични услуги)

Автор на дисертационния труд: Александър Стоянов Марков

Тема на дисертационния труд: „Ефикасност на фасилити мениджмънта в контекста на прилагани модели за управление на човешките ресурси”

Основание за представяне на становището: Участие в състава на научно жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № РД 38-245/28.04.2017 г. на Ректора на Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

1. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем

В стремежа си към бързо икономическо развитие и все по-нарастващата урбанизация в големите градове се очертава необходимостта от управление на сградния фонд и протичащите в него процеси, т.е. всички поддържащи дейности и активи в една сграда. Става ясно, че е необходим баланс между фасилити мениджмънта при управлението на процесите вътре в компанията и мениджмънта на самата компания. С нарастването на практическата актуалност на този проблем нараства и броят на научните разработки, посветени на него. Въпреки това, все още редица важни теоретични, методически и приложни негови аспекти, в това число и за ефикасността на фасилити мениджмънта, разгледан чрез управленските модели на човешките ресурси, не са достатъчно добре разработени на този етап.

В тази връзка може да се заключи, че темата на дисертацията е актуална и има практическа значимост. Докторантът е обосновал добре тази значимост и актуалност.

2. Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния материал

За целите на изследването докторантът е използвал общо 119 литературни източника, в това число голям брой на латиница и електронни източници. Те са реално използвани и цитирани в текста на дисертацията. Тези литературни източници са използвани добросъвестно и коректно и са достатъчно разнообразни и богати за осъществяване на научното изследване по разглежданата от автора тема. Оттук може да се направи извода, че докторантът познава добре теоретичния аспект в областта на изследвания проблем. Това е способствало той логически да достигне до съответните теоретико-методологически обобщения, методически решения и предложения. Използваният богат научен апарат и показаната способност за конструктивен анализ, научни обобщения и аргументирани предложения свидетелстват за неговата научна ерудиция.

3. Съответствие на избраната методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд

За решаването на поставените задачи и постигане на целта докторантът е съчетал използването на няколко подхода за изследване. Приложил е системния, ситуационния, функционалния и процесния подходи, което му е позволило да изведе важни заключения и обобщения, въз основа на които по-късно са направени конкретни методически предложения. За реализацията им са използвани сравнителния метод, методите за анализ, анкетиране, интервюиране и др.

Посочените изследователски подходи и методи са сполучливо избрани и умело използвани, което е допринесло за успешното осъществяване на дисертационното изследване.

4. Оценка на научните и научно приложни приноси.

По мое мнение най-съществените научно-приложни приноси, постигнати в дисертационния труд са следните:

1. На основата на проучване и анализ на съществуващата теоретична постановка са изведени научни обобщения относно функцията „фасилити мениджмънт“;
2. В резултат на изследването на организационните структури и моделите на управление на човешките ресурси е изведено авторово определение за субектът „фасилити мениджър“;

3. Изведени са стратегическите ползи от постигането на синхронизация между функциите фасилити мениджмънт и управление на човешките ресурси и е аргументирана необходимостта от прилагането им;
4. Предложен е авторов модел за координация и синхрон с елементи на синергия между фасилити мениджмънта и управлението на човешките ресурси в организацията, като е доказана и ефективността и ефикасността от прилагането му;
5. Предложена е нова организационна структура след прилагането на модела с цел извличане на най-голяма полза за организацията, с най-малко разходи на средства и време при извършване на фасилити дейности.

Посочените приноси са със значение за науката и практиката. С тях се постига обогатяване, конкретизиране и прецизиране на съществуващите научни знания в областта на фасилити услугите.

5. Оценка на публикациите по дисертацията.

Представен е коректен списък и ксерокопия на 6 броя публикации. Същите са в пълният си обем и дават възможност за констатация, че представляват съществена част от дисертацията.

6. Оценка на автореферата.

Автореферата отразява и съответства напълно на структурата и съдържанието на дисертационния труд.

7. Препоръки и въпроси

Внимателното ми запознаване с дисертационния труд ми дава основание да поставя следните критични бележки и въпроси:

1. Смятам, че първа и втора глави трябваше да са по-критични като по-ясно се изпъква и откроява авторовото мнение. Така можеше по-конкретно да се изведат нерешените и неизяснените проблеми в тази област;
2. Въпреки добре структурираната и аналитична последователност в дисертацията, авторът изключително скромно е подходил при представянето и изтъкването на приносните моменти в нея. Добре е ясно да се открият личния принос на докторанта и личностната позиция по много от поставените за решаване задачи;
3. Добре би било да се уточни от дисертанта как въвеждането на предлагания от него модел ще се отрази на стратегията на компанията, нагласите и очакванията на служителите и методите им на работа.

Изложените критични бележки и въпроси изобщо не подценяват и умаловажават достойнствата на дисертационният труд. По-скоро те имат пожелателен и добронамерен характер при бъдещи разработки.

8. Заключение:

Представената ми за рецензиране дисертация е един напълно завършен, балансиран като обем, структура и съдържание научен труд. Тя е цялостно и добросъвестно научно изследване на значим и актуален научен проблем. Изследователските задачи са изпълнени, а основната цел е постигната. Дисертационният труд отговаря напълно на изискванията и критериите за присъждане на образователна и научна степен „**доктор**” по научна специалност Икономика и управление по отрасли – енергетика, инфраструктура, публични услуги.

Имам всички основания за категорична **положителна оценка** на дисертационния труд и с убеденост да предложа на уважаемите членове на научното жури да гласуват за присъждане на образователната и научна степен „**доктор**” на Александър Стоянов Марков.

Член на научното жури:

/доц. д-р.инж. Йорданка Ангелова/

01.06.2017 г.

София